

## เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เรามีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด อย่ามีสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งเลย

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไป เรามีรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระธรรมฯ สัจธรรมอันนั้นมันยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่เพราะในหัวใจดวงนั้นถ้ามันมีคุณธรรมแล้ว มันไม่มาเดือดร้อนกับเราไหม มันวิมุตติสุขๆ ในหัวใจดวงนั้น

เราก็ปรารถนาสิ่งนั้น เราก็พยายามชวนชวายเป็นความพอดีในหัวใจของตน อย่าว่าหาความสุขเลย ความสุขๆ มันหาค่า ถ้าหาในหัวใจของตนไป เราจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด ถ้าเรามีธรรมเป็นที่พึ่ง มันมีสติ มันมีปัญญา ถ้ามีสติมีปัญญา

ทางโลกเขา สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพกาย สุขภาพกายที่แข็งแรง เราเผชิญสิ่งใด เราแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ เราไม่ต้องพึ่งพาใครเลย เราหยิบจับของเราเองได้ เรากินได้ เรานอนได้ เราทำของเราได้ นี่สุขภาพกายที่แข็งแรง ถ้าสุขภาพกายไม่แข็งแรง ติดเตียง เป็นผู้ที่ยกย่องอ่อนแอ ทำสิ่งใดต้องพึ่งพาอาศัยเขาทั้งนั้นนะ

ถ้าจิตใจที่เข้มแข็ง ถ้าจิตใจเข้มแข็ง เรามีความปกติสุข เรามีสติมีปัญญาขึ้นมา เราจะคิดสิ่งใด เราจะพาหัวใจของเราไม่ให้มันทุกข์มันยากจนเกินไป

ในทางโลกนะ เขาบอกว่า เราพยายามส่งต่อโลกให้กับอนุชนรุ่นหลังที่ดีงาม แล้วส่งต่อให้เขาได้อยู่ด้วยสุข ด้วยความพอเป็นอยู่ดำรงชีวิตของเขาได้

ในปัจจุบันนี้ไง เราไม่เคยเจออะไร ไข้ฝนตกแค่ ๓ วัน ๔ วัน แล้วใครจะไปแก้ไขสิ่งนี้ได้

ถ้าแก้ไขสิ่งนี้ได้ล่ะ ก็แก้ไขที่ถ้าร่างกายเราแข็งแรง สุขภาพกาย สุขภาพจิต ถ้าสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรงขึ้นมา เรามีสติปัญญาพยายามจะเอาเราพ้นจากภัยพิบัติ เราไม่เป็นผู้ประสบภัย

ถ้ามันประสพภัยมันก็เป็นธรรมชาติ ออกไปรอดติด มันติดทั้งถนนนะ ไม่มีใครเป็นผู้วิเศษหรอก จนตอนนี้เขาคิดเทคโนโลยีใหม่แล้วนะ รถบินได้ไง ถ้ารถบินได้มันมาจอด เขาติดขัด เราก็บินเลย ข้ามเขาไป แต่มันยังมาไม่ถึง แต่เทคโนโลยีเขามีแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจที่เข้มแข็ง ร่างกายที่สมบูรณ์ของเราขึ้นมา จะเผชิญสิ่งใด เราก็จะแก้ไขชีวิตของเราให้มันเป็นไปในปัจจุบันธรรมนี้ ถ้าในปัจจุบันธรรมนี้ ถ้าเราสติอ่อนแอ เราร่างกายไม่แข็งแรง เราต้องพึ่งพาอาศัยเขาไปทั้งนั้น ถ้าพึ่งพาอาศัยเขามันก็เป็นเรื่องของสังคม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำ เราแบ่งหน้าที่ให้เขาบริหารจัดการแล้ว แล้วเขาบริหารจัดการ การบริหารจัดการโดยที่ความเป็นธรรมนะ

เวลาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ใจ ทำแก้มลิงๆ ต้องชักน้ำไปพักไว้ก่อน ให้น้ำมันออกไปก่อน แล้วน้ำที่เป็นแก้มลิงนั้นใช้ประโยชน์ได้ด้วย แล้วมันยังผ่อนคลายเรื่องน้ำท่วม เรื่องภัยพิบัติต่างๆ

ตอนนี้พยายามจะคิดกัน พยายามจะทำกัน ถ้าคิดกัน ทำกัน ถ้าเป็นธรรม คิดเพื่อส่วนรวม คิดเพื่อความสงบสุขของสังคม ถ้ามันคิดด้วยกิเลสนะ มันทุจริต มันคอร์รัปชัน มันกลั่นแกล้งใจ ใช้อำนาจนี้ไม่ช่วยเหลือเรา เราผันน้ำไปบ้านนั้น มันก็อยู่ที่เวรกรรมของสัตว์เ

เราภูมิใจของเรานะ เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาเราพบครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ชีวิตทั้งชีวิตนะ อยู่กับรัชกาลที่ ๙ มา บ้านเรือนสงบสุข เวลาตอนภัยคอมมิวนิสต์ ใ้โฮ! ชาวบ้านเขาแตกตื่นนะ มีเศรษฐีเมืองไทยหลายคนย้ายครอบครัวไปอยู่ฮ่องกง พอเมืองไทยไม่เป็นโดมิโน เขาก็กลับมา แต่ด้วยน้ำใจ คนที่เขาพยายามช่วยเหลือเจือจานกัน เขาพยายามแก้ไขกัน ประเทศเราไม่ล้มไปกับเขา

แล้วประเทศที่ไม่ล้มไปกับเขานะ เวลาเขาทำวิจัยๆ ใ้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์มันเห็น มันเห็นว่าเวียดนามมันแตก ใ้โฮ! มันมนุษย์เรือ ลงเรือไปให้โจรสลัดมันชิงมันปล้น ใ้โฮ! มันทุเรศเวลาเขมรมันแตก ใ้ พรรคคอมมิวนิสต์เขาเลยเบามือ รามือไป แล้วก็เลิกไป

ถ้าไม่อย่างนั้นนะ มันเป็นอุดมการณ์ เป็นความรู้สึกนึกคิด แล้วเวลาความรู้สึกนึกคิด คิดของเรา แต่เอ็งจะทำให้คนคิดเหมือนเราได้ทั้งหมดทุกคนไหม แล้วคนคิดเหมือนเราไม่ได้ทุกคน คนนั้นต้องฆ่ามันๆ อย่างนั้นใช่ไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาจะประหารชีวิตคือชักสะพาน ไม่พูดไม่คุยกับเขา เขาหมดโอกาสแล้ว

มันเป็นเวรกรรมของสัตว์ เราจะไปแก้ไขใช้กฎหมายนะ ไอ้คนเห็นผิดอย่างนั้นให้มันเห็น ถูกอย่างเรา มันเป็นไปไม่ได้ แล้วมันเป็นไปไม่ได้ มันก็ชี้หน้าหัวเราะเยาะเราอีกต่างหากนะ ไอ้ พวกเราเป็นคนโง่ ไอ้พวกที่จิตใจเป็นธรรม เราต้องแสวงหาผลประโยชน์ดี มันต้องเป็น ผลประโยชน์ของเรา นี่เขาคิดไง เห็นหน้าไม่รู้ใจนะ เขาคิดในใจของเขา

แต่ถ้าเราสร้างบุญสร้างกุศลของตน ให้สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่เข้มแข็ง แล้วถ้าจิต แข็งแรงขึ้นมาแล้ว ถ้าจะเกิดภัยสิ่งใด เราช่วยเหลือตัวเราได้ ความทุกข์มันน้อยลง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาถามพระโง่ “เธอยังพอทนอยู่ได้ไหม”

ในโลกนี้มันมีแต่ความทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ และทุกข์ดับไป

พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลโง่ เขาถามว่า “ร่างกายยังแข็งแรงดีไหม ยังพอทนกับความ เสื่อมสภาพไปได้ไหม”

เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมา คนเกิดมาแล้วต้องชราคร่ำคร่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่ เรื่องธรรมดา พันธุกรรมของจิตๆ เกิดมาชาติหนึ่ง เราพบ เราทำสิ่งใด เราสร้างสิ่งใด เธอย้ำคิด ย้ำทำจะเป็นจริงเป็นนิสสัยของเธอ ย้ำคิดย้ำทำ นี่ชีวิตประจำธาตุขันธ์ ประจำหัวใจของตน เกิด มาภพชาติหนึ่ง เราทำสิ่งใดไว้

แล้วทำสิ่งนั้นนะ กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะทำความดี อย่างนั้นมันก็ไปทำให้จิตใจของคนเข้มแข็ง ร่างกายสุขภาพแข็งแรง มีศีล ๕ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพ ติดสิ่งต่างๆ ไม่เล่นการพนันต่างๆ ห้ามไว้ๆ

ดูเขาจับกันสิ บ่อนลอยไปลอยมาเต็มไปหมดเลย ทำไมมันชอบล่ะ คนชอบเพราะคน ชอบ คนไทยต้องเสี่ยงทายโชค

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยสอนเลย เรื่องโชคชะตา เกิดมาสว่างมา มืดไป เกิดมืดมา สว่างไป เกิดมามีสติมีปัญญา เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ธรรมะเป็นทาง วิชาการ เหมือนกับเทคโนโลยีนี้แหละ เราพยายามศึกษา พยายามค้นคว้าเพื่อความ สะดวกสบายในการดำรงชีวิต แล้วมันก็ส่งโลกมาให้อย่างนี้ ตกแช่อยู่อย่างนี้ ใครทำ

คนมันทำมาทั้งนั้นนะ แล้วคนที่ทำ คนที่เขาจิตใจเขาเป็นธรรมๆ เขาพยายามรักษา สภาวะแวดล้อม เขาทำของเขา ทำคนเดียว เขาทำของเขา ใครจะติฉินนินทาเรื่องของเขา ถึง เวลาเขาเดือดร้อนขึ้นมา เขาต้องมาอาศัยร่วมโพธิ์ร่วมไทรที่เราได้สร้างของเราไว้

ละอายไหม ละอายใจบ้างหรือเปล่า

ถ้าเราทำ เราไม่ต้องการให้ใครชื่นชมบูชา เราไม่ต้องการให้ใครเห็นเหมือนเรา ถ้าเราเห็น แล้วมันเกิดกรรมสังเวช เฮ้ย! เอ็งทำกันอย่างนี้หรือวะ แล้วเอ็งไม่มีสติปัญญา เอ็งไม่รักลูกรักหลานเอ็งบ้างเลยหรือวะ แล้วลูกหลานเอ็งจะอยู่อย่างไรละ ลูกหลานเรา อนุชนรุ่นหลังที่ว่าเอ็งจะส่งต่อโลกที่อุดมสมบูรณ์ไว้ให้กับเรานะ มันเกิดแต่ภัยพิบัติทั้งนั้นเลย

แล้วเราจะไปบังคับให้เขาคิดแบบเรา มันเป็นไปได้หรือ

ฉะนั้น เวลาสังคมเขามีการอบรมบ่มเพาะ ถ้ามันดีงาม เราอบรมบ่มเพาะในครอบครัวของเรา ในบ้านในเรือนของเรา แล้วสุดท้ายแล้ว อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนทำความสงบของใจเข้ามาได้ เห็นใจของตน มันยังมีความมหัศจรรย์ไ้

สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของสัตว์โลก สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของเรา หัวใจของเรา

ลูกหลานเราส่งให้มีการศึกษาก็เพื่อให้เขาฉลาด ให้เขามีความรู้ ให้เขามีวิชาชีพของเขา เพื่อให้เขาดำรงชีวิตของเขาไปได้ ใ้เราไม่ใกล้เคียง ไม่ใกล้เคียง เราก็ดูความเจริญเติบโตของลูกหลานของเราไ้

เวลาเห็นเด็กๆ เห็นไหม มันโตๆ ขึ้นมา เราดูแล อย่างน้อยอะไรก็ได้ ขอให้เป็นคนดีๆ คนดีคือคนไม่เอาวัดเอาเปรียบใคร คนดีมีจิตใจเป็นสาธารณะช่วยเหลือเจือจานสังคมของเรา ถนอมหนทางที่การคมนาคมของเรา เราช่วยกันปกป้องดูแล

เดี๋ยวนี้ใช้พวกที่มันไปตัดสายไฟอย่างนี้ มันไปลัก สายไฟ เวลาอุโมงค์น้ำนี่นะ มันดูดน้ำออก มึงตัดสายไฟ มันดูดน้ำไม่ได้ ใ้รถมากก็ไม่รู้เรื่อง ก็ลงไปก็จ่อม หายไปเลย นี่ความเห็นแก่ตัว

เราช่วยกันดูแล ดูแลขึ้นมา

เฮ้ย! มันไม่ใช่เรื่องของเราๆ

ไม่ใช่เรื่องของเรา สังคมก็เสื่อมทรามไปเรื่อยๆ แล้วไม่ใช่เรื่องของเราๆ หัวใจมันก็เหลวไหลไปเรื่อยๆ ถ้าหัวใจมันไม่มีสามัญสำนึกในตัวของคนเลย แล้วเอ็งจะทำสมาธิ เอ็งจะทำความสงบของใจ เอ็งจะรักษาหัวใจของเอ็งให้เข้มแข็งขึ้นมา เอ็งจะทำของเอ็งขึ้นมาได้อย่างไร

นี่ไง มันภายนอก ภายในไง ถ้าภายนอก ภายนอกมันเป็นการสะท้อน สะท้อนถึงหัวใจ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม ทศนคติ ถ้ามันดีงามเข้ามา คนนั้นมีบุญ มีบุญเพราะอะไร จิตใจเขาไม่เดือดร้อนจนเกินไป

ถ้าสภาวะที่มันรุนแรงอย่างนั้นนะ จิตใจมันเดือดร้อน เดือดร้อนมันถึงแสดงพฤติกรรมออกมา แล้วพฤติกรรมแล้วก็คิดว่าไอ้ที่แสดงออกมานั้นมันจะไปบรรเทาทุกข์ไหม มันยิ่งทำให้ความทุกข์นี้ไง ไหนว่าเอ็งจะส่งโลกที่อุดมสมบูรณ์ไว้ให้กับอนุชนรุ่นหลังวะ

เกิดมาไม่เคยพบไม่เคยเห็นก็ได้เห็นนะ แล้วมันจะเป็นของมันไป นี่ไง เป็นยุคเป็นคราวในสภาพกรรมๆ เกิดร่วมยุคร่วมสมัยกับผู้ใด เกิดร่วมยุคร่วมสมัยกับสังคมสิ่งใด เราได้เห็นสิ่งใดมา

ตั้งแต่เราเด็กเราน้อยไป สมัยเรานะ ไม่มีเขื่อน แม่กลองไม่มีเขื่อนสักเขื่อนหนึ่ง เวลานั้นขึ้นน้ำลงนี่ อู้ฮู! น้ำหลากมหัศจรรย์ เดียวนี้ไม่เคยเห็นนะ เขื่อนมันกั้นไว้หมดนะ แล้วในเขื่อนก็ไม่มีน้ำอีกต่างหาก เพราะฝนมันไม่ตกไง เราได้รู้ได้เห็นมาตั้งแต่เด็กแต่เล็กแต่น้อย อายุ ๔๐ แล้วนะเนี่ย นั่งอยู่ที่นี่ เห็นมาหมด แล้วมันแปรสภาพไป เห็นมาหมดก็สังคม

เราจะบอกว่า มันเป็นภัยธรรมชาติ มันเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างไว้ทั่วโลก

เขาพยากรณ์ไว้แล้ว ภัยแล้งปีนี้คนตายเป็นล้าน อดอาหารตาย ร้อนตายทั่วโลก เขาพยากรณ์ไว้แล้ว แล้วเราละ

เราตั้งสติของเรา เราทำมาหากินของเรา เรารักษาหัวใจของเรา รักษาให้สุขภาพกายแข็งแรง สุขภาพจิตที่ดีงาม แล้วดูแลรักษาหัวใจของตน คิดให้ดีนี้แหละ คิดบวก คิดบวกกับชีวิตของเรา เราจะไปสู้รบตบมือกับท่านผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายไม่ได้ เราสู้รบตบมือกับความรู้สึกละของเรา เราทำความสงบสุขในหัวใจของตน

อยู่กับสังคม แล้วถ้ามันมีคนดีงามทุกๆ คนขึ้นมา โลกจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทางที่ดีเพราะเราเห็นคุณค่า ไม่ใช่มีใครยาว สาวได้สาวเอา เรามีอสังขัมมือไม่ถึงเขา เราก็พยายามดูแลรักษาหัวใจของตนเพื่อให้มันสมกับความเป็นมนุษย์ เอวัง